

Notat

Vedr.: Indhentning af samtykke i forbindelse med prøver og forudsætningskrav ved VIA Sygeplejerskeuddannelsen

Resumé

Nærværende notat er primært rettet mod studerende og medarbejdere ved VIA Sygeplejerskeuddannelsen samt kliniske vejledere og uddannelsesansvarlige fra de kliniske uddannelsessteder.

Notatet tager udgangspunkt i at data anonymiseres i alle tilfælde, hvor det er muligt, og omhandler principper for behandling af data og retningslinjer for, hvornår der indhentes samtykke.

Notatet er udarbejdet i et samarbejde mellem Region Midtjylland, Kommunerne i Region Midtjylland og VIA University College, Sygeplejerskeuddannelsen.

Retningslinjer for hvornår der skal indhentes samtykke ved VIA Sygeplejerskeuddannelsen

Alle data der anvendes i prøver og forudsætningskrav skal anonymiseres. Hvis data ikke kan anonymiseres, skal der indhentes samtykke. Se punktet: Hvis data ikke kan anonymiseres skal der indhentes samtykke

Anonymiser hurtigst muligt oplysninger

Uanset om der kræves indhentning af samtykke eller ej, er det den studerendes ansvar at anonymisere data hurtigst muligt.

Persondata kan for eksempel være personnumre, et billede, en stemme eller journaler. Personoplysninger kan også være flere oplysninger, der tilsammen gør det muligt at identificere en person.

Oplysninger, der er gjort anonyme er ikke længere beskyttet af databeskyttelsesreglerne. Det skyldes, at databeskyttelsesreglerne anvendes, så længe oplysningerne kan føres tilbage til en identificerbar person.

Data er anonymiseret, når der ikke er nogen, der kan genkende personerne ud fra oplysningerne eller ved en kombination med andre oplysninger. Vær her også opmærksom på om andre, som data deles med, er i besiddelse af oplysninger, der gør det muligt at identificere en patient/borger.

NOTAT

Udarbejdet af:
Jonna Frølich
Uddannelseschef

E: jonf@via.dk
T: 87552990

Dato: 14. juni 2019
Journalnr.: U0200-1-5-1-18

Principper:

- Data er til låns – brug din sunde fornuft
- Indsaml kun oplysninger, der er behov for
- Anonymiser data hurtigst muligt, og slet de oprindelige data
- Tænk over, hvordan du opbevarer data – IT kan blive stjålet
- Reflekter – behandl data, som du ønsker, at dine egne data bliver behandlet

Eksempelvis skal et interview hurtigst muligt transskriberes, gerne på stedet, og interviewet slettes fra det midlertidige medie. Under transskriberingen skal oplysningerne ændres, så der ikke kan identificeres en fysisk person.

Et eksempel på en anonymisering er:

Oprindelig data	Anonymiseret data
Jens Jensen, 45 år Viborgvej, 8000 Tlf.: 12345678	Midaldrende mand fra Jylland

Formålsbegrænsning (dataminimering)

Det er vigtigt altid at begrænse indhentningen af oplysninger til et minimum. Der skal kun indsamles de oplysninger, der er behov for. Derfor er det vigtigt, at den studerende overvejer, hvilke oplysninger, der er nødvendige for at opfylde formålet. Den studerende skal dermed gøre sig overvejelser over, om de oplysninger der anvendes er relevante for eksempelvis opgaven. I ovenstående eksempel er det ikke relevant, hvorvidt Jens Jensen er 45 eller 46, ligesom hverken hans navn, bopæl eller telefonnummer er relevant.

Hvis data ikke kan anonymiseres skal der indhentes samtykke

Hvis data ikke kan anonymiseres skal der indhentes et samtykke, for at der kan ske videregivelse til en tredjepart uden for klinikken (eksempelvis en underviser fra VIA). Dette gælder både, hvis den studerende er kommet i besiddelse af data, fordi de har været en del af et pleje- eller behandlingsforløb, og hvis den studerende udelukkende har indhentet data i forbindelse med en prøve eller opgave. Den studerende anses for at være en del af et pleje- og behandlingsforløb, når der er indgået aftale om et praktikforløb¹.

Sundhedslovens § 41, stk. 2, nr. 7 tager udelukkende sigte på den situation, at data videregives mellem vejleder og studerende i et behandlingsforløb. Der skal altså også indhentes samtykke i situationer, når data skal videregives til en tredjepart, og ikke er anonyme.

Vær opmærksom på, at et samtykke kan tilbagekaldes jf. forvaltningslovens § 28, stk. 2.

Hvordan samtykke indhentes og opbevares afhænger af, hvor data bliver indsamlet. For Region Midtjylland gælder Instruks om Patientdata til brug i studerendes studierelaterede opgaver – indsamling og håndtering. På det kommunale område henvises til VIAs juridiske retningslinjer for indsamling af patientdata til brug i opgaver og projekter.

Alle prøver og forudsætningskrav kan kræve indhentning af samtykke

Alle prøver og forudsætningskrav skal anonymiseres. Såfremt der *ikke* kan anonymiseres, skal der indhentes samtykke. Se bilag 1 for en oversigt over prøver og forudsætningskrav i uddannelsen.

Såfremt den studerende skal indsamle patientdata til brug i opgaver og projekter henvises til VIA Sygeplejerskeuddannelsens juridiske retningslinjer herfor, som du finder på praktik.via.dk.

Principper for behandling af fortrolige oplysninger

Det er vigtigt, at databeskyttelsesforordningen overholdes. Derfor er det nødvendigt at reflektere over, hvorfor der er behov for at indsamle oplysningerne (formål), og hvordan de behandles og opbevares. Nedenfor er der opstillet principper for behandling af fortrolige oplysninger:

Principper:

- Data er til låns – brug din sunde fornuft
- Indsaml kun de oplysninger, der er behov for
- Anonymiser data hurtigst muligt, og slet de oprindelige data
- Tænk over, hvordan du opbevarer data – IT kan blive stjålet
- Reflekter – behandl data, som du ønsker, at dine egne data bliver behandlet

---

¹ En aftale kan være en del af fordelingen af praktikker, eller der kan indgås aftale via mail mellem den studerende og klinikken, eksempelvis på 7. semester

Særlige opmærksomhedspunkter for studerende

- Selvom den teoretiske del af uddannelsen og den kliniske del af uddannelsen er tæt forbundne, er det ikke tilfældet, når det gælder oplysninger om persondata. Her er VIA en tredjepart.
- Hvis data ikke kan anonymiseres og skal videregives til tredjepart, skal der altid indhentes samtykke.
- Overvej altid hvilke oplysninger, der er behov for at videregive. Der er forskel på, hvilke oplysninger der er vigtige, alt efter om du indgår i et pleje- og behandlingsteam, eller om du skal skrive en opgave.
- Såfremt data uploades på praktikportalen eller WISEflow, skal det anonymiseres forinden.
- Anonymisering er svært – så spørg, hvis du er i tvivl.
- Alle studerende der har en aftale om at komme på et praktiksted, også på 7. semester, anses som værende en del af pleje- og behandlingsforløbet.

Særlige opmærksomhedspunkter for kliniske vejledere

- Hvis data ikke forlader klinikken, er der hverken brug for anonymisering eller samtykke
- Efter data er anonymiserede er der ikke længere brug for en samtykkeerklæring, da borgeren/patienten ikke længere er identificerbar.
- Samtykke i forbindelse med behandling er ikke det samme som samtykke i forbindelse med opgaver. Dette medfører bl.a. at bevidstløse og mindreårige patienter ikke kan give samtykke.
- Hvis der er behov for samtykke er det en fordel, hvis data indsamles og behandles med det samme.

Referencer:

- [Sundhedsloven LBK nr. 903 af 26/08/2019](#)
- [Databeskyttelsesloven LOV nr. 502 af 23/05/2018](#)
- [Regional instruks, Patientdata til brug i studerendes studierelaterede opgaver - indsamling og håndtering](#)
- [Forvaltningsloven LBK nr. 433 af 22/04/2014](#)
- [VIAs juridiske retningslinjer for indsamling af patientdata til brug i opgaver og projekter](#)
- [E-bog til undervisere](#) (Internt link i VIA)

Bilag 1 – oversigt over forudsætningskrav og prøver i VIA Sygeplejerskeuddannelsen

Alle prøver og forudsætningskrav skal anonymiseres. Såfremt der ikke kan anonymiseres, skal der indhentes samtykke. For at læse mere om prøver og forudsætningskrav i uddannelsen se studieordningen [her](#) (link).

Sem.	Forudsætningskrav	Prøver
1	Teoretisk <ul style="list-style-type: none"> Analyse af klinisk metode i Sygepleje Analyse af case om sundhedsudfordringer og sygdomssammenhænge	Intern teoretisk <ul style="list-style-type: none"> Observation og vurdering i sygepleje
2	Teoretisk <ul style="list-style-type: none"> Informationssøgning til en afgrænset sygeplejefaglig problemstilling Klinisk <ul style="list-style-type: none"> Klinisk beslutningstagen	Ekstern teoretisk <ul style="list-style-type: none"> Klinisk beslutningstagen af patient-/borgerforløb
3	Teoretisk <ul style="list-style-type: none"> Medicinhåndtering Klinisk <ul style="list-style-type: none"> Klinisk lederskab af patient-/borgerforløb	Intern teoretisk <ul style="list-style-type: none"> Medicinhåndtering Klinisk lederskab af patient-/borgerforløb
4	Teoretisk <ul style="list-style-type: none"> Undervisning/vejledning af patient/borger og/eller pårørende Klinisk <ul style="list-style-type: none"> Refleksion over et tema eller en problemstilling i sundhedsplejens praksisfelt Situationsbestemt kommunikation med patient/borger	Intern teoretisk <ul style="list-style-type: none"> Vejledning og undervisning af patient/borger
5	Teoretisk <ul style="list-style-type: none"> Akut, kritisk og kompleks sygepleje	Ekstern teoretisk <ul style="list-style-type: none"> Undersøgende virksomhed i sygepleje
6	Klinisk <ul style="list-style-type: none"> Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i pleje- og behandlingsforløb Udvikling af klinisk sygepleje Refleksion over praktikforløb	Ekstern klinisk <ul style="list-style-type: none"> Selvstændig sygeplejevirkomhed
7	Teoretisk <ul style="list-style-type: none"> Valgfrit uddannelseselement	Ekstern teoretisk <ul style="list-style-type: none"> Professionsbachelorprojekt